

MORJE

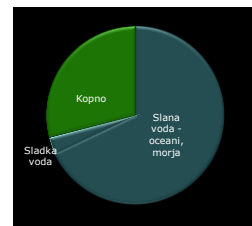
Projekt
SIMARINE-NATURA
(LIFE10NAT/SI/141)
Vzpostavitev morskih območij Natura 2000 za sredozemskega
vranjeka (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) v Sloveniji

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Zemlja – „Modri planet“

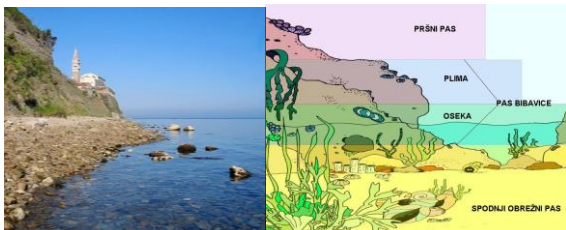

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

2

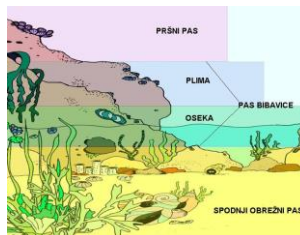

MORJE

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

3

Pršni pas

- Del obale, ki ga morje nikoli ne zalije
- Morska voda prši (škropi/šprica)
- Slano?! Zakaj? (ime!?)
- Slanoljubne rastline (slanuše)!!!

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

4

Morski koprce

Morski oman

Ozkolistna mrežica

Sirjezeleni čenkar

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

5

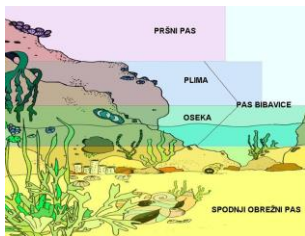
Kaj pa živali?

Pobrežna mokrica

Breženka

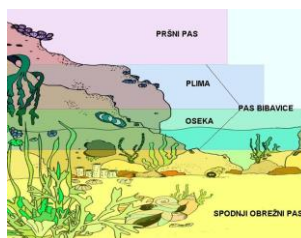
SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

6

Pas plimovanja

- Kjer se konča morje in se začne kopno
- Plimovanje (pri nas do 1m)
- Spremenljive razmere – del življenja na suhem!?
- Pritrjeni organizmi!?

Obrežje

- Pravi morski organizmi
- **Naštetje nekaj organizmov, ki ste jih opazili med potapljanjem!**
- Morski „travniki“

In kaj se skriva v morskih travnikih?

Čokati volek
Morska žogica
Morski ježek
jajčeca

13

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Špar
Inčun
Navadni lignjenj
Morski list

14

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Odprto morje

Navadna plešavka
Morski klobuk
Mesečina
Iskrmica

15

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Kaj pa PTICE morsklega okolja pri nas?

Vrste, ki so v izjemni ekološko vezane na morskó okolje:

- skupaj 33 vrst (53 v EU)
- razni 23 vrst

16

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Navadni galeb
Polarni slapnik
Rjavka
Srednji žagar
Črnoglav galeb
Navadna čira

17

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

OSEBNA IZKAZNICA

- Sredozemski vranjek (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*)
- družina kormoranov (Phalacrocoracidae)
- Sredozemsko in Črno morje
- morska ptica
- gnezdi na mirnih skalnatih obalah in otokih (Brioni)
- Selitev po gnezditvi – jadranska populacija v severni Jadran
- Značilen je let nizko nad vodo in potapljanje z skokom (vredni potapljanje do 10 m v globino (max. 90 m), do 2 min)
- Sredozemskega vranjeka v nohranosti: Slovenije nikoli ne bomo videli.
- Od sorodne vrste, velikega kormorana (*Phalacrocorax carbo*), ki ga pri nas srečujemo pozimi in predvsem na celinskih vodah, se loči po velikosti, saj je manjši. Ima tanjši kljun in bolj pekončno čelo.

18

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Podobne vrste:

Vranjek

Kormoran

Pritlikavi kormoran

19

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Gnezdi pozimi

- Gnezdišča v Dalmaciji, pognezditvena prenočišča pa v severnem Jadranu.
- Gnezdišča so na odmaknjenih in mimih skalnih obrežjih in otočkih (1600 - 2000 parov).
- Gnezdiijo v ohlapnih kolonijah v zavetju skal ali grmovja nekaj metrov nad morsk gladino.
- Gnezdo : rastlinski material, pogosto za več sezon
- Jajca ležejo med novembrom in marcem
- V leglu 3 jajca, valjenje - 30 dni.
- Mladiči zapustijo gnezdo po približno 53 dneh.

Foto: Iztok Škornik

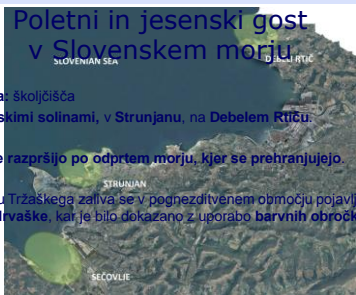
20

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Poletni in jesenski gost v Slovenskem morju

- **Prenočišča** školjiščica pred Sečoveljskimi solinami, v Strunjanu, na Debelem Rtiču.
- **Podnevi se razpršijo po odprtem morju, kjer se prehranjujejo.**
- Na območju Tržaškega zaliva se v pognezditvenem območju pojavljajo vranjeki s Hivaške, kar je bilo dokazano z uporabo barvnih obročkov.

21

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Ogroženost in prihodnost

Dejavniki ogrožanja:

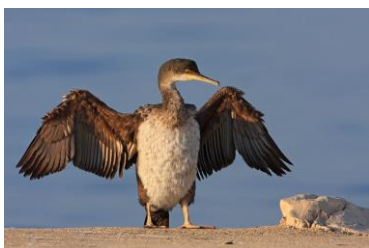
- Motnje zaradi prisotnosti človeka, zlasti na gnezdiščih
- Izlivanja nafte
- Nenameren ulov
- Izguba življenjskega prostora, zlasti odmaknjenih in mirnih gnezdišč
- Nezakoniti lov
- Nekateri od teh dejavnikov so potencialno ogrožajoči tudi za sredozemske vranjke na letovanju v slovenskem morju.
- Sredozemski vranjek v slovenskem morju ni deležen nikakršne zaščite.

22

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar

Hvala za pozornost!

23

SIMARINE-NATURA: Predavanje za OŠ Šmarje: MORJE - Morski ekosistem: Šmarje, 10.9.2013; Bla Rakar